

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. oktober 2025

Sak 2025/264 - Borgerklubben Humanitas - org.nr. 886 693 672 - Klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Borgerklubben Humanitas (heretter «klager») søkte 31. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 178 074 kroner etter forenklet modell.
- (2) Klager tok kontakt med tilsynet 22. april 2024 for veiledning om utfylling av søknad om merverdiavgiftskompensasjon. Bakgrunnen for henvendelsen var at organisasjonen fikk avslag på sin forrige søknad. Klager ba derfor tilsynet om veiledning i forbindelse med ny søknadsrunde, og ønsket veiledning om blant annet endring av vedtektene, men også andre eventuelle momenter som kunne være diskvalifiserende for søknaden.
- (3) I e-post datert 31. mars 2024 informerte tilsynet om at størsteparten av kostnadene i klagers søknad, var kostnader tilknyttet mat- og drikkevarer. Tilsynet orienterte klager om at disse utgiftene var kostnader av privat karakter, og dermed ikke kompensasjonsberettigede. Det ble gitt beskjed om at det måtte avgrenses mot disse kostnadene i søknaden, noe klager ikke fulgte opp.
- (4) Lotteritilsynet avsto søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at den frivillige innsatsen ikke er en viktig del av virksomheten det søkes kompensasjon for. I avslaget fremhevet tilsynet at organisasjonen ikke har mottatt gaver, at det foreligger en tett tilknytning mellom medlemskontingenten og gjenytelser, og at den gratis arbeidsinnsatsen ikke er tilstrekkelig til å anse frivillig innsats som en viktig del av virksomheten. Subsidiært vurderte tilsynet at det skulle vært avgrenset for kostnadene tilknyttet middag- og klubbkvelder, hvilket utgjør ca. 60 prosent av de totale driftskostnadene, som er vurdert å være kostnader av privat karakter.
- (5) Klager påklaget vedtaket 3. februar 2025, etter å ha fått utsatt klagefrist fra Lotteritilsynet. Klager anfører at frivillig innsats er en stor del av virksomheten, og viser i den forbindelse til at deres samlede dugnadsinnsats tilsvarer rundt 3-3,5 årsverk i året. I idretten og deler av frivilligheten beregnes verdien av dugnad til mellom 350 og 500 kroner per time, slik at dugnadsarbeidet tilsvarer en anslått verdi på mellom 2 og 3,2 millioner kroner. Videre er klager uenig i tilsynets vurdering av omfanget av klagers aktivitet tilknyttet måltider. Det vises til at nettsiden ikke gir et fullt dekkende bilde av aktiviteten, og at spiseaftener/klubbaftener kun utgjør en begrenset del av klagers samlede aktivitet. Ifølge

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

klager er klubbens lokaler åpne for medlemmene alle dager og kvelder i hele året, og aktivitetene som tilbys er blant annet biljard, bridge og golf. Klager estimerer at spiseaftener/klubbaftener utgjør 30-35 prosent mens annen aktivitet utgjør 65-70 prosent av all aktivitet i klubben. Klager argumenterer for at andre organisasjoner som nærmest utelukkende har aktivitet og kostnader knyttet til sosial sammenkomst med mat og drikke, mottar momskompensasjon. Videre anfører klager at tilsynet feilaktig har redusert vekten av medlemskontingenten på grunnlag av gjenytelser. Klager gjør gjeldene at innkjøpene til mat og drikke, samt utgiftene til kokk og servering, fullt ut dekkes gjennom egenbetaling fra deltakerne. Medlemskontingenten går til driften av klubben, og spiseaftenerne dekkes i tillegg til medlemskontingenten.

- (6) Videre finner klager det uforståelig at organisasjonen må avgrense for private kostnader, mens andre organisasjoner med tilsvarende aktivitet ikke må det. I den forbindelse vises det til at det er en lang rekke organisasjoner som mottar merverdiavgiftskompensasjon, hvor en vesentlig del av kostnadene som kompenseres går til mat og drikke. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (7) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 12. februar 2025 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (9) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (10) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (11) Etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav d gis det ikke merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer en lukket krets til gode, gir privatøkonomiske fordeler eller dekker det som normalt anses for å være kostnader av privat karakter.
- (12) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (13) Borgerklubben Humanitas sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon. Klager søkte om 178 074 kroner etter forenklet modell.

- (14) Lotteritilsynet avsto klagers søknad med den begrunnelse at frivillig innsats ikke er en viktig del av virksomheten det søkes kompensasjon for, jf. forskriften § 5 femte ledd. Subsidiært har Lotteritilsynet avgrenset for 60 prosent av kostnadene knyttet til spise- og klubaftener, med den begrunnelse at det er kostnader av privat karakter, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d.
- (15) Vurderingen av om frivillig innsats er en «viktig del» av virksomheten, er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.
- (16) Det følger av klagers vedtekter § 1 at organisasjonens formål er «ved morende, samt Aanden uddannende Adspredelser at fordrive den Tid der kan bortvendes fra Livets alvorlige Sysler». Klagers hovedaktivitet for å oppnå formålet er blant annet sosialt samvær, middager, turer, foredrag, kurs, biljard, bridge og golf.
- (17) Ifølge årsregnskapet mottok organisasjonen 629 625 kroner i inntekter fra medlemskontingent i 2023. Dette tilsvarer 22 prosent av klagers totale driftsinntekter på 2 854 252 kroner. I søknaden har klager oppgitt å ha 5 frivillige årsverk, og det opplyses om at medlemmene stiller opp med dugnad for klubben til alle aktiviteter, herunder blant annet foredrag, biljard, og bridge. Dugnadsinnsatsen er nærmere beskrevet i årsberetningen for 2023, hvor det blant annet fremgår at klubbhuset har undergått store oppgraderinger med komplett nytt kjøkken og ny ventilasjon, utskiftninger av det elektriske anlegget og annet vedlikeholdsarbeid. Klager estimerer i klagen at all dugnadsinnsatsen sammenlagt tilsvarer omkring 3-3,5 årsverk per år til en verdi av 2-3,2 millioner kroner.
- (18) Klager har frivillig innsats i form av både medlemskontingent og gratis arbeidsinnsats. Samtidig har klager 962 737 kroner i kostnader tilknyttet varekjøp av mat, alkohol, mineralvann og pant. Dette utgjør omtrent 41 prosent av klagers totale kostnader på 2 355 751 kroner. Videre fremgår det av årsregnskapet at klager har lønnskostnader på ytterligere 402 757 kroner. Lotterinemnda legger til grunn at en vesentlig del av disse kostnadene er tilknyttet klagers spise- og klubaftener, som medlemmene selv er aktive deltakere på. Det fremgår av årsregnskapet at de øvrige driftskostnadene i hovedsak er knyttet til vedlikehold og drift av lokalet, herunder leie, renovasjon, lys og varme. Av årsberetningen for 2023 følger det at klubbhuset er åpent for medlemmene hele året. Lotterinemnda legger til grunn at klubbhuset er organisasjonens samlingspunkt, og at aktivitetene i hovedsak finner sted der. Klagers oppgitte dugnadsarbeid fremstår i hovedsak å være knyttet til vedlikehold og oppgradering av klubbhuset, samt planlegging og gjennomføring av organisasjonens ulike aktiviteter.
- (19) På bakgrunn av de overnevnte forhold, legger Lotterinemnda til grunn at klagers kostnader i hovedsak fremstår å være kostnader av privat karakter jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav d. I den forbindelse vises det til Kultur- og likestillingsdepartementets høringsnotat av 14. oktober 2024 s. 18, hvor det fremgår at kostnader til egen privat rekreasjon regnes som private kostnader. Klagers vedtektsfestede formål og hovedvirksomhet er å tilrettelegge for rekreasjon og sosialt samvær for egne medlemmer, og klagers kostnader kommer i all hovedsak egne medlemmer til gode ved at det kun er medlemmene som kan delta på aktivitetene og som har tilgang til klubbhuset. At

medlemmene betaler av egen lomme for enkelte tilbud, herunder mat og kostnader til kokk og servering på spiseaftener, medfører ikke at kostnadene er kompensasjonsberettigede etter forskriften. Disse forholdene må også anses som gjenytelser til den frivillige innsatsen som er nedlagt i form av medlemskontingent og gratis arbeidsinnsats, og dette kan dermed ikke regnes som frivillig innsats, jf. forskriften § 5 femte ledd.

- (20) Klager har vist til at mange andre organisasjoner med aktivitet som går ut på sosialt samvær med mat og drikke, mottar merverdiavgiftskompensasjon. Klager syns det er vanskelig å forstå at disse mottar merverdiavgiftskompensasjon samtidig som klagers organisasjon får avslag. Lotterinemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling. Til dette vil nemnda bemerke at hvorvidt det kan gis merverdiavgiftskompensasjon i den enkelte sak, beror på en konkret vurdering av om vilkårene i forskriften er oppfylt. Nemnda har foretatt en konkret vurdering av det påklagede vedtaket, og kommet til at virksomheten ikke er kompensasjonsberettiget. Den omstendighet at andre organisasjoner, eventuelt uriktig, har fått innvilget merverdiavgiftskompensasjon, kan etter nemndas syn ikke innebære at klager innvilges kompensasjon når vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Klagers anførsel om usaklig forskjellsbehandling fører derfor ikke frem.

Konklusjon

- (21) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur